

Martin Ingemanns dimissionstale

Taler

Martin Ingemann
Rektor på Egaa Gymnasium

Dato

28. juni 2024

Sted

Egaa Gymnasium, Mejlbyvej 4

1

Om mål, spilleglæde, tilbagelægnings og en tør inderside

Kære studenter

5

Den seneste tid her op mod sommer har været præget af masser af røde huer, fantastiske øjeblikke, skuffelser, uventede resultater. Men også mere forglemmelige rugbrødsindsatser, store overraskelser, redninger i sidste sekund, stærke individuelle præstationer og resultater båret igennem af fællesskabet.

10

Jeg har fulgt de mange små og store kampe – og nu hvor landsholdet med hiv og sving gik videre til playoff-kampene, kan fodboldfesten heldigvis fortsætte lidt endnu.

15

Nu sidder i måske og tænker: talte han ikke om studenter og hvorfor skal en dimissionstale handle om fodbold? Men giv mig lige lidt snor. Måske det alligevel giver mening til sidst.

20

I morgen møder Danmark Tyskland i en EM-kamp. Det er ikke første gang. I er alle sammen alt for unge til at huske EM sejren i 92. Det findes for jer kun som små videoklip og jeres forældres sikkert voldsomt romantiserede fortællinger om den aften i juni for 32 år siden, hvor fodbolden opførte sig helt uforudsigeligt.

25

- Og det var en på alle måder uforklarlig sejr, hvor et dansk landshold hjemkaldt fra sommerferie vandt over et objektivt set langt stærkere tysk hold.

30

En del af jeres forældre får måske et lidt henført blik i øjnene, når de fortæller om lige præcis den ungdoms sommer. Ikke alle kan nødvendigvis huske selve fodbolden, men de kan helt sikkert huske stemningen: Oplevelsen af at vilje og

fællesskab rakte langt. Glæden ved spillet. Mulighederne i et Europa, som – også dengang – fristes jeg til at sig – var i voldsom forandring.

35 Til gengæld husker de fleste af jer EM 21 sikkert, som med afsæt i Eriksens
forfærdelige kollaps midt på banen alligevel endte i en folkefest med livsmod,
sammenhold og en fælles fornemmelse af frihed oven på mere end et år i
epidemiens greb. Heller ikke her står alle kampe måske lige skarpt, men det gør
derimod følelsen af noget særligt. Følelsen af at man rykkede sammen og fejrede
livet og det fællesskab, man så voldsomt havde savnet under isolationen hjemme
40 i stueren.

Derfor er det vigtigste ved EM i 92 og 21 måske ikke selve fodbolden, men alt
det som blev oplevet og siden fortalt gennem fodboldens optik og som en slags
kulturelt foto-filter satte farve og toner på vores fælles fortælling om os selv på
45 lige netop dette tidspunkt. Fodbolden som en mikro-fortælling om samfundet.

Dette var også, hvad forfatteren Hans Jørgen Nielsen gjorde i sin roman
'Fodboldenglen' fra 1979. Med fodbolden som ramme skrev han både et
samtidsbillede og en fortælling om et ungt menneske – Frandse - der skulle finde
50 sin vej ind i voksenlivet. En vej gennem et samfund under forandring, hvor
mulighederne for at skabe sig selv mere frit i forhold til traditioner og egen
baggrund var voldsomt udvidet – og alligevel begrænsende op nye måder.

I bogen tænker den voksne Frandse med vemod tilbage på tiden på
55 fodboldbanen. Med fornemmelsen af at noget dengang faldt lidt nemmere på
plads end i voksenlivet. En lethed over ikke at skulle forholde sig til andet end
bare spillet. Følelsen af ungdommelig glæde – alt sammen mens dilemmaerne
ved at skulle vælge en vej i voksenlivet trænger sig på.

60 Noget lignende gør sig gældende i Carl-Christian Okkings helt nye
fodboldroman 'Drenge græder ikke', hvor hovedpersonen Alexander både skal
finde sin vej gennem fællesskabernes lyse og bestemt også mere mørke sider - og
samtidig tage skridtet væk fra den trygge tidlige ungdom og ind i voksenlivets
mange dilemmaer, faldgruber og muligheder.

65 Der er 45 år mellem de to romaner og det er derfor også to ret forskellige
tidsbilleder, men begge romaner beskriver et pres af modsatrettede
forventninger, følelsen af spilleglæde sat op mod frygten for at fejle og samtidig

70 udfordringerne med undervejs at holde fast i både sig selv og sin vilje til at behandle andre ordentligt.

Og den slags har altid været en udfordring. For Frandse og for Alexander æ og det er det sandsynligvis også for jer. Det var og det er det sådan set også for min
75 egen generation. Det stopper ikke, når man bliver ældre, men det bliver måske lidt nemmere efterhånden som erfaringen tager til. Men det har man jo netop ikke som ung.

At skulle træde ind i voksenlivet uden voksenerfaringer er jo derfor et helt
80 grundlæggende vilkår. Sådan er det – og selv om vi voksne står på sidelinjen med taktikbræt, gode råd og velmente intentioner, så er det jo i sidste jer, som skal ud på banen for at spille.

Men husk, at I ikke træder ud på banen helt forudsætningsløse. Det ikke sikkert
85 at I tænker over det, men I har gennem en lang årrække allerede øvet jer. I har været i fodboldskole. Først ti år i børnerækkerne og nu tre år i ungdomsrækkerne – og nu sidder I her glade og på vej ud i seniorrækken med viden om, hvilken vej en kugle bevæger sig gennem luften, om Der Wunder von Bern, om sproglige karakteristika ved fodboldslang, om
90 sandsynlighedsberegning og meget, meget mere. Fodbolddannelse, så at sige. I har øvet jer på træningsbanen og nu er I sådan set klar.

Jeg vil dog alligevel en sidste gang benytte mig rollen som cheftræner og bruge et par minutter på at gennemgå de seneste justeringer af Fodboldloven fra 28. juni
95 2024. Og jo: den hedder faktisk 'Fodboldloven'. Google det!

Fodboldloven består af selve regelteksten blandet med mine vejledende bemærkninger. Den praktiske efterlevelse tager afsæt i jeres egen fortolkning – måske suppleret af mere eller mindre brugbare råd fra sidelinjen.
100

Der er i alt ti regler og de kommer her:

Regel #1: Banens beskaffenhed

105 Fodboldbanen har ikke en fast defineret form og det samlede spilleareal har en størrelse så stor, at du ikke kan forvente at dække alle hjørner. Jeg anbefaler derfor at du udvælger dig en mindre del af banen for dit daglige spil, men du er

ikke bundet hertil.

110

Husk, at det er godt, selv at vælge formen og størrelsen på din bane. Så bliver spillet sjovere.

Regel #2: Bolden

115

Der er altid mange bolde på banen. Det er derfor en god ide, at udvælge sig et par stykker, som man primært spiller med.

Boldene kan bestå af alle mulige slags materiale og kan se ud på mange måder.

120

Nogle gange er de hårdtpumpede og gør ondt at blive ramt af. Nogle gange er de helt nye og flotte. Andre gange lugter de pænt surt og trænger til et eftersyn. Bolde kan tabe luft under en kamp, men bare rolig: De kan pumpes igen.

Husk, at alle bolde i princippet kan bruges til at spille med og alle bolde kan ende i målet.

125

Regel #3: Spilletid

Den gennemsnitlige spilletid er 92 år (+/-). Pauserne er indlagt undervejs. Nogle af dem lægger du selv. Andre bliver lagt for dig. Pauserne kan være lange eller korte – og selvom du måske oplever, at spillet kører videre uden dig, så tænk på, at de andre måske bare holder pause på andre tidspunkter.

130

Husk pauserne. Ingen kan spille for fuld styrke i 92 år.

135

Regel #4: Holdet

Et hold består af et skiftende antal spillere. Nogle gange er der mange, andre gange få. Nogle gange er der flest medspillere, andre gange flest modspillere.

140

Nogle gange kan modspillere blive til medspillere.

De fleste medspillere er der i kortere eller længere perioder og enkelte er der måske gennem hele spilletiden. Hold fast i dem, der er der hele spilletiden. De kender din spillestil og ved, hvornår du har brug for opbakning eller en udskiftning.

145

Husk, at du har brug for holdet og holdet har brug for dig.

150 **Regel #5: Hvordan bolden må spilles:**

Du må dribble lige hvor du vil på banen. Du kan tage lange, direkte driblinger eller korte, dansende driblinger. Hvis det er andres bold, du dribler med, så spil den tilbage, så de kan komme videre med deres spil.

155

Du kan aflevere kort eller langt. Faktisk kan du også aflevere bagud, hvis det er nødvendigt. Nogle gange åbner der sig nye chancer, hvis man tør tage et skridt tilbage.

160 Så kan du måske også nå at tænke over din næste aflevering. Det kan være ganske rart, hvis nu spilsituationen er en anden end man øvede sig på til træning.

Husk, at der ikke er nogen straf for at fumle lidt med bolden eller at skyde den til hjørne i en presset situation.

165

Regel #6: Usportslig optræden

Udvis god sportsånd. Også uden for banen. Spillet varer i lang tid og du kommer til at møde de andre hold igen mange gange.

170

Det er ikke god stil at spænde ben for andre spillere eller at stå i vejen for deres bolde, hvis du slet ikke er en del af deres spil. Tilbyd dig i stedet for en aflevering. Det kan derimod være helt i orden at give en medspiller et lille velment skub i ryggen. Det får alle brug for ind imellem.

175

Farligt spil er selvfølgelig aldrig tilladt. Du må gerne tage chancer på egne vegne, men vær forsigtig med at gøre det på andres vegne.

180 Du må heller ikke tackle spillere bagfra, men hvis du møder den rette, må man gerne slå benene væk under dem. Pas godt på andres fodboldhjerter, så de ikke mister lysten til spillet.

Husk, at det er dejligt, at få slået benene væk under sig.

185 **Regel #7: Målscoring**

Du vælger selv, hvor på banen du placerer målet.

190 Man kan score mål på mange måder. På et flot svævende langskud, som alle kan se er på vej. Ved at lure, hvor bolden falder ned i det lille målfelt. Eller ved at score med en helt uglamourøs tør inderside. Ikke noget spektakulært. Men det virker.

195 Nogle scorer mange mål, nogle færre. Andre er gode i oplæggerens rolle. Fodboldspillet har brug for alle slags.

Det vil også komme til at lave selvmål. Ingen spiller i 92 år uden at sende bolden i eget net. Det er en del af spillet og senere kan man grine af det.

200

Husk, at du må gerne drømme om flotte mål, bare du husker, at de fleste mål er ret almindelige mål som kommer af solid træning.

Regel #8: Præstationsfremmende midler

205

Alle kunne ind imellem ønske sig en genvej til gode resultater, men der findes intet sport-hack som i længden erstatter træning og vedholdenhed.

210 Det bedste præstationsfremmende middel er derfor at finde et spil, en bane, et mål og et tempo, som du synes er meningsfuldt at være i for en kortere eller længere periode. Hvis spillet er meningsfuldt, føles træningen mindre sur. Sats på spilleglæden!!

215 Husk, at spillet ikke kun handler om at præstere resultater, men også om at finde en glæde ved spillet undervejs.

Regel #9: Afgørelsen

220 Afgørelsen på spillet ses ikke nødvendigvis på måltavlen, men derimod i den betydning du har haft for spillet og for dine medspillere.

Betydningen afhænger heller ikke kun af antallet af mål, men af gode afleveringer, sportsånd og de små helt særlige mål, som er virkelig betydningsfulde for lige netop dig.

Vær kritisk overfor ideen om særlige øjeblikke, der 'definerer kampens udfald'.

230 Først og fremmest fordi, at over de 92 år inden slutfløjtet år er rigtig mange øjeblikke og det er derfor ikke særlig sandsynligt, at et lille fåtal kommer til at definere det hele.

235 Men mest af alt fordi de mest definerende øjeblikke oftest viser sig, at være nogle helt andre, end man på forhånd tror. Måske det slet ikke er skuddet på mål, men den medspiller du møder under kampen, som er det virkelig definerende.

Og husk – og nu kommer det virkelig afgørende - at en fodboldkamp i længden helst ikke skal være en kamp.

240 **Regel #10: Tilskuere og mandagstrænere**

Fodboldverden er rig på mandagstrænere, som har en mening om hvor og hvordan du skal spille - og som nogle gange helt uopfordret tilbyder dig en evaluering af dine valg og resultater.

245

Lær dig selv kun at lytte til dem, som vil dig og dit spil det godt, men lær også dig selv at sortere i rådene, så de i sidste passer til din spillestil.

250 Det gælder også når råd og evalueringer kommer fra en cheftræner med alt lang taletid.

I må derfor selv sortere lidt i mine mange fodboldråd. Jeg er som de fleste af jer grundlæggende en amatør på fodboldbanen – og måske dybest set også bare er en mandagstræner i et pænt jakkesæt.

255

Kære studenter, kære dimittender fra fodboldskolen.

Fodbold er et spil, hvor man nogle gange er foran, andre gange bagud.

260 Det er dig, der bestemmer, hvordan du vil spille og hvad du spiller for.

Ind imellem spiller man kampe helt alene, men oftest spiller man heldigvis sammen med andre.

265

Vær opmærksom på andre, når du går efter målet – og pas på med de glidende taklinger.

270

Nogle gange forløber spillet som forventet til taktikmødet, andre gange gør det slet ikke. Men derfor kan spillet godt være sjovt alligevel.

Nogle gange går spillet hurtigt, andre gange går det virkelig langsomt – og indimellem er man nødt til at skifte tempo.

275

Nogle gange misser man en oplagt scoring, andre gange må man hente bolden ud af eget net. Og tro mig: det sker for os alle.

280

Og nogle gange – bare nogle få gange – skal I måske lade tankerne flyve tilbage til den tid, hvor fodboldspillet ikke altid var helt så alvorligt - og for en stund bare fokusere på spilleglæden. Så kan I altid vende blikket tilbage mod målet igen bagefter.

285

Held og lykke med fodboldspillet, med afleveringerne både frem og tilbage, med scoringerne, med spilleglæden og alle de tørre indersider.

Må jeres tid på banen blive helt fantastisk!

Hermed dimitterer jeg jer som studenter fra Egaa Gymnasium 2024.

290

Tillykke med eksamen!

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler og producent

295

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

300

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/martin-ingemanns-dimissionstale-2024>